

מדינת ישראל – משרד הבריאות

החטיבה לענייני בריאות

מנהל רפואה

חוזר מס': 08/2008

ירושלים, י"ט אדר א, תשס"ח
25 פברואר, 2008

תיק מס': 4/1/14 א'

אל: מנהלי בתי החולים הכלליים
מנהלי יחידות IVF
מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים

הנדון: הנחיות למטופלים אודות שימוש בביציות מופרות מוקפאות ביחידות להפריה חוץ
גופית (IVF)

1. רקע:

תקנה 9 לתקנות בריאות העם (הפריה חוץ גופית), תשמ"ז-1987 קובעת כי ביצית, לרבות ביציות מופרות (להלן בהנחיות אלה- "ביציות") יוקפאו לתקופה שלא תעלה על חמש שנים. עוד קובעת התקנה כי אם נתקבלה בקשה בכתב להארכת תקופת ההקפאה, חתומה בידי האשה שמגופה ניטלה ובעלה (או גבר אחר המוכר לה, שמזרעו הופרתה הביצית, אף אם אינו בעלה) רשאי בית החולים להאריך את תקופת ההקפאה בחמש שנים נוספות. היה והביצית הופרתה מזרעו של תורם אנונימי - לעינין זה מספיקה חתימתה של האשה בלבד.

תקנה זאת לא יושמה בפועל, בין היתר עקב העדרם של הסדרים מפורטים לעניין קבלת טפסי הוראה או הסכמה מהמטופלים אודות מה שיעשה בביציות: כתוצאה מכך, קיימים כיום ביחידות המטפלות בהפריה חוץ גופית מאגרים גדולים של ביציות מופרות, אשר עלות שימורן גבוהה, מהם שקיימים כבר מעל 15 שנה.

עקב כך, הועברה שאלת הטיפול בביציות מופרות למועצה הלאומית לביואתיקה. בהתבסס, בין השאר, על המלצות המועצה, להלן הנחיות בנושא:

כתובת המשרד: רח' רבקה 29, קומה 4, ירושלים
מען למכתבים: ת"ד 1176, ירושלים, מיקוד – 91010
טלפון: 5681280 – 02 פקס: 6725821 – 02
דואר אלקטרוני: mminhal@moh.health.gov.il

2. מטרת ההנחיות:

מטרתן של הנחיות אלה להסדיר את נושא מתן ההוראות של המטופלים, לגבי הנעשה בביציות שניטלו מהם והופרו, וזאת במהלך טיפולי הפריזון או לאחריהם.

להלן ההנחיות:

3. מטופלים חדשים:

3.1 יש להחתים מטופלים המגיעים לטיפול הפריזון חוץ גופית (אם מדובר בגבר ואשה, שהם בני זוג או אף מכרים המעוניינים להביא יחד ילד לעולם- את שניהם) על טופס לפיו ידועים להם כל אלה:

3.1.1 בסוף הטיפולים עשויים להיוותר ביציות מופרות שלא יעשה בהן שימוש.

3.1.2 על בני הזוג להחליט מה ייעשה בביציות מופרות אלה, במועד חתימת הטופס, או לאחר תום הטיפול.

3.1.3 ישנן 3 חלופות לעתיד הביציות המופרות:

- א. הקפאה לתקופה שלא תעלה על חמש שנים ללא תשלום;
- ב. הפשרה שמשמעה השמדת הביציות המופרות;
- ג. תרומה למחקר.

3.1.4 בהעדר מתן הוראות אחרות- תבצע הקפאה לתקופה של חמש שנים, שבסופה תיעשה פניה נוספת, לבחירה בין החלופות הבאות:
א. הקפאה בתשלום לחמש שנים נוספות;
ב. הפשרה שמשמעה השמדת הביציות המופרות;
ג. תרומה למחקר.

3.1.5 על בני הזוג למסור כתובת מדויקת ופרטי התקשרות נוספים (מס' טלפון ודואר אלקטרוני) אשר יפורטו בטופס וחלה עליהם חובה לעדכןם עם כל שינוי בהם.

3.1.6 אם בתום חמש השנים, לאחר שפנו אל בני הזוג על פי דרך ההתקשרות האחרונה שמסרו, לא תתקבל מהם הוראה אחרת, על פי החלופות שפורטו, יושמדו הביציות המופרות ע"י הפשרה.

3.1.7 על כל יחידה להפריה חוץ גופית לנסח טופס בשיתוף הייעוץ המשפטי של היחידה או של ביה"ח.

4. ביציות מופרות הקיימות במאגר, אשר לגביהן לא ניתנו הוראות מהמטופלים

4.1 תפורסם על ידי משרד הבריאות הודעה לתקשורת בנוסח המצ"ב בנספח א.

4.2 כל יחידה להפריה חוץ גופית תשלח מכתב למטופלים, בו יצויין שהביציות המופרות שלהם מצויות ביחידה תקופה העולה על חמש שנים ומאחר ולא נתנו הוראות מה ייעשה בהן, על בני הזוג להודיע מה רצונם שיעשה בביציות המופרות, לפי החלופות שפורטו לעיל.

היחידה תאפשר למטופלים הרוצים בכך, ואשר הביציות שניטלו מהם והופרו מוקפאות מעל עשר שנים, המשך הקפאה לתקופה של חמש שנים נוספות, הכרוכה בתשלום.

4.3. אם לא התקבלה תשובה לפניה הנ"ל, תתבצע בדיקה יסודית באמצעות אנשי קשר מטעם היחידות אשר ינסו ליצור קשר עם מטופלים שלא אותרו. בין השאר ינסו אנשי הקשר לברר כתובת עדכנית, הימצאות המטופל בארץ, פטירת המטופל, וכיו"ב).

4.4. יש לתעד את כל הפניות למטופלים (במכתבים ובשיחות טלפון) וכן את המענה שיתקבל מהם.

4.5. כל יחידה תדווח למשרד הבריאות, עד ליום 1.8.08 על הפעולות שבוצעו על ידה בנושא, ומספר המטופלים שענו ושלא ענו לפניות. לאחר גמר איסוף החומר, יקבע משרד הבריאות הנחיה סופית ביחס להפשרת הביציות המופרות שאין להן דורש: הליך זה ייעשה, בכל מקרה, באופן הדרגתי (ביציות מופרות שמוקפאות מעל עשר שנים יופשרו קודם) יש להדגיש כי, יחידות ה-IVF חייבות בפיקוח קפדני על התהליך בעת ביצועו. הליך הפשרת הביציות המופרות לא יחל לפני קבלת הנחיות סופיות ממשרד הבריאות.

4.6. בכל מקרה, שימוש בביציות מופרות למחקר או לתרומה למטופלים הנמצאים בטיפול פוריות, תעשה רק לאחר קבלת הסכמה בכתב של המטופלים להם שייכות הביציות המופרות.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה ליריעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה
ד"ר חזי לוי
ראש מינהל הרפואה

העתק : שר הבריאות

המנהל הכללי

המשנה למנהל הכללי

מר י. שופמן – משנה ליועץ המשפטי לממשלה

פרופ' מ. רבל – יו"ר המועצה הלאומית לביואתיקה

ס/מנכ"ל בכיר למנהל ולמשאבי אנוש

ס/מנכ"ל בכיר לתכנון ובינוי מוסדות רפואה

ס/מנכ"ל לכלכלת בריאות

ס/מנכ"ל לתכנון תיקצוב ולתימחור

ס/מנכ"ל קופות חולים

ס/מנכ"ל להסברה ויחסים בינלאומיים

ראש המינהל לטכנולוגיות רפואיות ותשתיות

נציב קבילות הציבור

נציב קבילות הציבור ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי

חשב המשרד

היועצת המשפטית

אחות ראשית ארצית וראש מינהל הסיעוד

ראש שרותי בריאות הציבור

רופאי מחוזות – לשכות בריאות מחוזיות
מנהל האגף למדיניות טכנולוגיות רפואיות
מנהל אגף רישוי מוסדות ומכשירים
מנהל האגף לרפואה כללית
מנהל האגף לשרותי מידע ומחשוב
מנהלת תחום רישום ומידע רפואי
מנהלת האגף להבטחת איכות
מנהל אגף ביקורת פנים
מנהל המחלקה לרפואה קהילתית
מנהל המחלקה למעבדות
מרכזת המועצות הלאומיות
מנהלת השרות הארצי לעבודה סוציאלית
הספרייה הרפואית
אחראית ארצית על הסיעוד – ברפואה כללית
אחראית ארצית על הסיעוד – בבריאות הציבור
אחות ראשית – קופ"ח הכללית
קרפ"ר – צ.ה.ל
רע"ן רפואה- מקרפ"ר
קרפ"ר – שרות בתי הסוהר
קרפ"ר – משטרת ישראל
מנכ"ל הסתדרות מדיצינית – "הדסה"
רכז הבריאות , אגף תקציבים – משרד האוצר
יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל
יו"ר ארגון רופאי המדינה
יו"ר המועצה המדעית – ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה
מנכ"ל חברת ענבל
מנהלת המחלקה לניהול סיכונים - חברת ענבל

כתובת אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי מינהל הרפואה וחוזרי
מנכ"ל היא: - www.health.gov.il

נספח א'

הודעה לציבור על צורך ליצור קשר עם היחידות להפריה חוץ גופית לשם מתן הוראות לגבי שימוש בביציות מופרות מוקפאות

תקנה 9 לתקנות בריאות העם (הפריה חוץ גופית), תשמ"ז-1987 קובעת כי ביציות, לרבות ביציות מופרות, תוקפא לתקופה שלא תעלה על חמש שנים. עוד קובעת התקנה כי אם נתקבלה בקשה בכתב להארכת תקופת ההקפאה, חתומה בידי האשה שמגופה ניטלה ובעלה (או הגבר מזרעו הופרתה הביצית), רשאי בית החולים להאריך את תקופת ההקפאה בחמש שנים נוספות.

ביחידות להפריה חוץ גופית בישראל מצויות היום אלפי ביציות מופרות תקופה העולה על חמש שנים, שלא ניתנו הוראות כלשהן לגבי המשך השימוש בהן.

מטופלים ומטופלות, שביציות שניטלו מהן (לגבי נשים) או הופרו בזרעם (לגבי גברים) מתבקשים לפנות ליחידה להפריה חוץ גופית בה טופלו, ולתת הוראות, מה ייעשה בביציות המופרות. אם לא יעשו כן, תהיה היחידה מוסמכת (כפוף לקבלת אישורו של משרד הבריאות) להפשיר את הביציות, פעולה שמשמעה חוסר יכולת להשתמש בהן למטרות הפריה, והשמדתן.

החל מתאריך 16.3.08 יעמודו יחידות ה-IVF לרשות הציבור, לצורך מתן מענה טלפוני לפונים. להלן שמות יחידות ה-IVF ומספרי הטלפון שלהם:

אנא פנו בהקדם ליחידת ה-IVF בה מאוכסנות הביציות, לקבלת מידע ומתן הוראות לגבי השימוש בביציות המופרות, המוקפאות השייכות לכם.

יחידות IVF

מס"ד	בית חולים	מנהל היחידה	טלפון
.1	שיבא - תל-השומר	פרופ' י. דור	03-5302888
.2	הדסה – אתר עין כרם - ירושלים	פרופ' א. סימון	02-7874846
.3	הדסה – אתר הר הצופים - ירושלים	פרופ' א. הורוביץ	02-5844957/8
.4	סורוקה – באר שבע	פרופ' א. לוננפלד	08-6400540
.5	רמב"ם – חיפה	פרופ' י. איצקוביץ	04-8542536
.6	רבין – בלינסון – פתח תקוה	פרופ' ב. פיש	03-9377600
.7	הכרמל – חיפה	ד"ר מ. דירנפלד	04-8250335
.8	מרכז רפואי תל-אביב (ליס)	פרופ' ע. עמית	03-6925636/7
.9	אסותא – תל-אביב	פרופ' ש. משיח	03-5278181
.10	אסף הרופא – צריפין	פרופ' ר. רון-אל	08-9779005
.11	בני ציון – חיפה	ד"ר א. קלדרון	04-8359565
.12	קפלן – רחובות	ד"ר ע. ברש	08-9441623
.13	ביקור חולים – ירושלים	ד"ר ע. קפקא	02-6464151
.14	מאיר – כפר סבא	פרופ' א. שולמן	09-7472227
.15	מרכז רפואי הרצליה	ד"ר א. בוצ'ן	09-9592548
.16	ברזילי – אשקלון	ד"ר ר. אורביטו	08-6745933
.17	שערי צדק – ירושלים	פרופ' א. מרגליות	02-6666055
.18	המרכזי לעמק – עפולה	פרופ' א. שלו	04-6288954
.19	וולפסון – חולון	ד"ר ד. לב-רן	03-5028104
.20	אלישע – חיפה	ד"ר ד. מנור	04-8309008
.21	פוריה – טבריה	ד"ר מ. בן-עמי	04-6738306
.22	אמריקן מדיקל סנטר – ראשון לציון	ד"ר א. בר	03-9631610/1
.23	הלל יפה – חדרה	ד"ר א. אלנבוגן	04-6304750
.24	לניאדו – נתניה	ד"ר י. ממש	09-8609862/3